

MEMORANDUM

(Doorslag)

No. 32

Van: Drs. E. H. van der Beugel

GEHEIMcc ~~S~~ 13
3

Aan: M
 Betr.: Verhouding tot Econ. Zaken
 t.a.v. vrijhandelszone, Gem. Markt en Euratom

Naar aanleiding van de gesprekken met Minister Zijlstra en de gebeurtenissen van de laatste weken heb ik nog eens over het hele probleem van onze verhouding tot Economische Zaken nagedacht. Ik ben tot de conclusie gekomen, dat het hier om zulke vitale belangen voor het Departement gaat, dat wij de "tough line" zullen moeten volgen.

Voor wat betreft de free trade zone is de zaak tijdens de onderhandelingen nu geregeld, maar onaanvaardbaar is, dat dit zou worden voorgesteld als laatste concessie of überhaupt concessie. Het is een logisch gevolg van de afspraken en iedere andere regeling zou een omverwerpen hebben betekend van de bij beide Kabinetsformaties gemaakte afspraken.

Voor wat nu betreft de twee punten, die Minister Zijlstra gisteren heeft genoemd, namelijk de kwestie van Teppema en de uiteindelijke regeling voor Euratom en de Gemeenschappelijke Markt zou ik het volgende willen opmerken.

a) De kwestie Teppema.

Er zijn op zich zelf voldoende redenen aanwezig om niet te juichen bij het opnemen van Teppema in de buitenlandse dienst; terwijl nu de unanieme critiek van alle overige Ministers zich richt op een hoofdambtenaar van Economische Zaken zou in het geval van opname van Teppema in de buitenlandse dienst die ongetwijfeld voortgezette critiek zich richten tegen een lid van de buitenlandse dienst. Overigens zou Minister Zijlstra wel iemand zijn om daar een dankbaar gebruik van te maken, maar er is nog een ander ding. Wij zijn niet slecht gevaren bij het feit, dat de Directeur-Generaal van de BEB een interdepartementaal niet geaccepteerde figuur is. Het weggaan van Teppema zou aan Zijlstra de gelegenheid geven een eerste klas figuur op het Bezuidenhout te plaatsen. Ik wil niet zeggen, dat daarmee ons verdere spel onmogelijk zou zijn, maar ik behoef U niet te zeggen hoeveel moeilijker het zal worden wanneer Zijlstra de azen Homan of Bentinck uit de mouw kan trekken. Beide figuren hebben terecht het vertrouwen van de andere Ministers. Ik acht het daarom gewenst, dat zeker in de periode, waarin wij het gevecht moeten voeren over Euratom en de Gemeenschappelijke Markt de kaarten van Zijlstra zo ongunstig mogelijk blijven.

b) Euratom en de Gemeenschappelijke Markt.

Ten aanzien van Euratom en de Gemeenschappelijke Markt in hun definitieve uitvoering moet allereerst worden nagegaan wat hierover in de Ministerraad of in briefwisselingen tussen Buitenlandse Zaken en Economische Zaken is vastgelegd. Ik wil niet uitsluiten dat wat vastligt voor ons niet gunstig is. De uitspraak van oud-Minister Beyen, dat hij een soort

KSG-constructie heeft toegegeven, stelt mij niet gerust. Voor het geval, dat er een ongunstige regeling in de stukken vastligt, moeten wij naar mijn mening op vrij harde wijze tegenvoorstellen formuleren. Het sterke punt daarbij is, dat wij zonder enige twijfel de steun zullen hebben van velen van Uw ambtgenoten. De Ministers Mansholt en Hofstra denken er niet aan om hun belangen in de Gemeenschappelijke Markt en ook in Euratom toe te vertrouwen aan de coördinatie van Economische Zaken. Wij moeten naar mijn mening na Rome met een initiatief in de Ministerraad komen, waarbij wij onze gedachten te dien aanzien formuleren. Ik zou daarbij niet willen adviseren ons teveel vast te timmeren op de vraag welke Minister de vergaderingen van de Conseil van Euratom en de Gemeenschappelijke Markt zal bijwonen. Dit is sterk afhankelijk van de vraag, wat andere landen zullen doen. Waar wij naar moeten streven is naar een constructie, waarbij een permanente Missie bij de organisaties wordt gevestigd, waarvan het hoofd - ik denk daarbij aan Homan - in onze dienst overgaat en onder instructie staat van een commissariaal overleg onder onze leiding.

Het gevecht zal ongetwijfeld zwaar zijn, maar het is ten volle waard om het uit te vechten, want de toekomst van het Departement staat op het spel.

12-3-57